

شمارش معکوس برای ثبت جهانی دره خرم آباد

نتیجه ارزیابی اولیه پرونده ثبت جهانی دره خرم‌آباد با محوریت غارهای پیش از تاریخ واجد ارزش جهانی از سوی ایکوموس (شورای بین‌المللی بانهاو محوطه‌ها) مثبت اعلام شد تا این پرونده در ۱۱ تیر به‌عنوان بیست‌ونهمین اثر ایران در فهرست میراث جهانی مطرح شود. رئیس میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع‌دستی لرستان با اعلام این خبر به همشهری گفت: «ایکوموس نتیجه ارزیابی اولیه پرونده ثبت جهانی دره خرم‌آباد را مثبت دانست، اما اعلام کرد که بخشی از ثبت جهانی دره خرم‌آباد مربوط به قلعه فلک‌الافلاک بعد از مطالعات باستان‌شناسی و تحقیقات میدانی دوباره به ایکوموس ارسال شود. طبق اعلام ایکوموس قلعه فلک‌الافلاک ارزش‌های بالقوه برجسته جهانی دارد و لازم است مورد بررسی دوباره ایکوموس قرار بگیرد.» عطا حسن‌پور افزود: «همه تابع قانون ایکوموس هستیم. آنچه از دره خرم‌آباد ارزش برجسته جهانی دارد، ثبت می‌شود، اما مهم است که تمام دره خرم‌آباد از شمالی‌ترین بخش آن که غار کلدر است تا غار کنجی در بخش جنوبی همه و همه در ثبت جهانی قرار بگیرد.» چهل‌وهفتمین اجلاس کمیته میراث جهانی ۱۱ تیر ۱۴۰۴ در مقر سازمان یونسکو در کشور فرانسه برگزار و پرونده دره خرم‌آباد بررسی خواهد شد. ۱۱۷ اثر لرستان در پرونده ثبت جهانی دره خرم‌آباد کنج‌انده شده‌اند که از غار کلدر در شمالی‌ترین نقطه شهر آغاز و به غار یاقین در غربی‌ترین نقطه شهر ختم می‌شود. ۷ غار و پناهگاه صخره‌ای، ۳پل، یک قلعه، یک باغ تاریخی، یک رودخانه و ۴بنای تاریخی در پرونده ثبت جهانی دره خرم‌آباد به ثبت جهانی می‌رسند. دره خرم‌آباد بر اساس نظرات باستان‌شناسی از ۶۳ هزار سال پیش تاکنون محل استقرار انسان بوده و ساکنان باستانی این دره تا همین امروز در تعامل با محیط‌زیست بوده‌اند. شهر خرم‌آباد از آبخش بافت سنتی و جدید تشکیل شده و شهرنشینی در این دره ۵هزار سال قدمت دارد. دوره‌های اشکانی و ساسانی نیز شالوده‌های اصلی شکل‌گیری خرم‌آبادبود.

خبر خوب

احیای نئور بعد از ۳سال نتیجه داد

۳سال جمع‌آوری ماهی کاراس از تالاب نئور بالاخره نتیجه داد و آبی شفاف جای کدورت ناشی از حضور این گونه مهاجم را گرفت. تالاب نئور، بزرگ‌ترین دریاچه آب شیرین طبیعی استان اردبیل در قلب کوهستان‌های شرقی این استان این روزها با بارگشت گونه‌های بومی و کاهش الاندیده‌ها، روایت متفاوتی از احیای زیست‌محیطی به نمایش گذاشته است. به اعتقاد حسن قاسم‌پور، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست اردبیل روش روش سرخورد با این گونه مهاجم می‌تواند در تالاب‌های آسیب‌دیده دیگر هم استفاده شود.

تأثیر گونه مهاجم کاراس بر تعادل اکولوژیک

ورود گونه مهاجم ماهی کاراس از سال ۱۳۸۴ به این تالاب که از خانواده کپورماهیان است، تعادل اکولوژیکی آن را بر هم زده و منجر به کاهش شدید جمعیت میگوی بومی گاماروس شده بود. ماهی کاراس به‌دلیل قدرت تکثیر بالا و تحمل شرایط محیطی مختلف، به سرعت در تالاب نئور گسترش یافته و با تغذیه از منابع غذایی مشترک و رقابت با گونه‌های بومی به‌ویژه میگوی گاماروس، باعث کاهش تنوع زیستی تالاب شده بود.

روش بازگرداندن گاماروس

از سال ۱۴۰۱، طرح احیای تالاب نئور با هدف حذف گونه مهاجم کاراس آغاز و در ۳تیر اخیر ۱۲۰تن گونه مهاجم کاراس از دریاچه نئور جمع‌آوری شد. این اقدامات با مشارکت جوامع محلی و دوستداران محیط‌زیست منطقه انجام شد. برنامه‌ها شامل صید پیش از تخم‌ریزی، افزودن دشمن طبیعی کاراس یعنی اردک‌ماهی به تالاب و... بوده است.

حسن قاسم‌پور، مدیرکل حفاظت محیط‌زیست اردبیل می‌گوید: در سال اول به‌مدت ۲۱ روز با تورریز اقدام به صید و حذف فیزیکی گونه مهاجم کاراس شد. برای حذف فیزیکی بیشتر در سال دوم (۱۴۰۲) ۳مترتبه در طول سال ازجمله قبل از شروع فصل تخم‌ریزی، مرداد و شهریورماه و همچنین اواخر مهر و اوایل آبان قبل از اتمام فصل کاری اقدام به صید، حذف و پاکسازی فیزیکی گونه مهاجم ماهیان کاراس شد.

این روند در سال ۱۴۰۳ نیز ادامه یافت؛ به‌طوری که در حال حاضر گونه مهاجم کاراس در این تالاب بسیار کاهش و از سوی دیگر میگوی گاماروس در آن افزایش یافته است که نشانگر بهبود وضعیت این تالاب است.

حفاظت از فک خزری در اجلاس کاپ ۷ بررسی می‌شود

شینا انصاری، معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان حفاظت محیط‌زیست؛ با توجه به اینکه قرار است اجلاس کاپ ۷، اجلاس محیط‌زیستی تهران، امسال به میزبانی پایتخت برگزار شود موضوع حفاظت از فک خزری به‌عنوان یکی از موضوعات اولویت‌دار حتما در دستور کار این اجلاس قرار خواهد گرفت.

پریشان سنددار شد

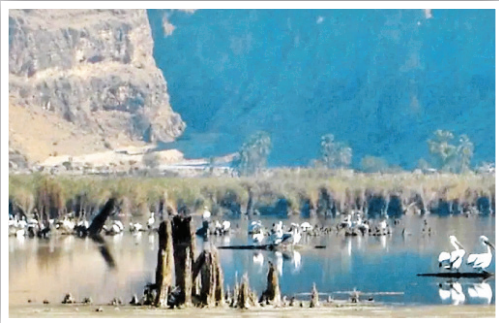
با صدور سند مالکیت، محیط‌زیست رسماً مالک تالاب پریشان شد

گزارش **زهرافریعی**
روزنامه‌نگار

صدور سند تالاب‌های فارس طبق قانون حفاظت، احیا و مدیریت تالاب‌های کشور و ماده ۱۶قانون حفاظت و بهسازی محیط‌زیست با همکاری شورای حفظ حقوق بیت‌المال استان فارس انجام شده است. تاکنون نقشه حد بسستر و حریم تالاب‌های ارژن، هفت برم، مهارلو، بختگان و طشک توسط شرکت آب منطقه‌ای فارس تهیه و به‌اداره کل ثبت اسناد و املاک استان جهت صدور سند تحویل داده شده است.

تعیین حریم و بسستر ۶ تالاب

معاون محیط طبیعی فارس درباره روند صدور اسناد مالکیت تالاب‌های فارس و وضعیت فعلی این تالاب‌ها به همشهری می‌گوید: فرآیند صدور اسناد برای تالاب‌های فارس مقدماتی دارد. مهم‌ترین این مقدمات، تعیین دقیق حد بسستر و حریم تالاب‌هاست. تا امروز برای ۶تالاب از مجموع ۱۴تالاب استان این محدوده‌ها مشخص شده است؛ از جمله بختگان، پریشان، هفت‌برم، ارژن، طشک و مهارلو. این نقشه‌ها را شرکت آب منطقه‌ای تهیه کرده است و ما هم آنها را تحویل اداره ثبت اسناد داده‌ایم؛ البته در مسیر ثبت، برخی مکاتبات و تأییدیه‌ها باید از سوی اداره ثبت پیگیری شود. نبی‌الله مرادی هر چند توضیح می‌دهد که فقط ۶تالاب وارد فاز نهایی شده‌اند، اما تأکید می‌کند که این ۶تالاب از نظر وسعت، بیش از ۹۰درصد تالاب‌های استان را تحت‌پوشش قرار می‌دهند. بقیه تالاب‌ها به لحاظ وسعت کوچک هستند. تالاب‌های کوچک‌تر نظیر برم‌شور، کم‌جان، پاقلات و هیرم هم هستند، اما به‌دلیل وسعت کم در اولویت‌های بعدی قرار دارند.

محیط‌زیست مالک شد

به اعتقاد معاون محیط طبیعی فارس با صدور سند مالکیت دیگر کسی نمی‌تواند مدعی مالکیت باشد یا برای زمین‌های اطراف آن سند بگیرد. این به‌معنای تثبیت مالکیت دولتی و تسهیل روند حقوقی در مقابله با تخریب، تصرف یا آلودگی است. پیش از این، اگر تعرضی به تالاب می‌شد، محیط‌زیست باید ابتدا ثابت می‌کرد نماینده دولت است، اما حالا با سند رسمی، محیط‌زیست مستقیماً به‌عنوان مالک وارد عمل و پرونده‌های قضایی راحت‌تر رسیدگی می‌شود. نبی‌الله مرادی توضیح می‌دهد: نکته مهم دیگر این است که سازمان منابع طبیعی با حجم وسیعی از اراضی ملی درگیر و طبیعی است که نتواند همه عرصه‌ها را به‌طور کامل رصد کند، اما اراضی تالابی محدودند و یگان حفاظت محیط‌زیست با نیروهای مستقر شبانه‌روزی، می‌تواند مراقبت مؤثری انجام دهد.

سند‌های بیشتری در راه است

با وجود اختلافاتی که درباره مالکیت تالاب‌های کشور بین سازمان منابع طبیعی، وزارت نیرو و سازمان حفاظت محیط‌زیست وجود داشت، برای چند تالاب به نام سازمان حفاظت محط‌زیست سند صادر شده است. دلیل اصلی این اتفاق، تغییر رویکرد حقوقی و تفسیر جدید قانون کاداستر (حدنگار) طی چند سال اخیر به‌ویژه پس از صدور رأی معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری در سال ۱۴۰۰ است. در پند ۱۱۰بلاغیه معاونت حقوقی ریاست‌جمهوری (۴مرداد ۱۴۰۰) آمده است: «با توجه به اینکه سازمان حفاظت محیط‌زیست متولی قانونی حفاظت از تالاب‌هاست، اسناد مالکیت باید به نام دولت جمهوری اسلامی ایران به نمایندگی سازمان حفاظت محیط‌زیست صادر شود.» تاکنون برای تالاب‌های صالحیه در البرز، نخلیلو و حله در استان بوشهر، تالاب‌های استان قم و چندروز پیش برای پریشان در استان فارس سند مالکیت به نام سازمان حفاظت محیط‌زیست صادر شده است.

آغاز فصل جدید دیپلماسی گردشگری ایران با مصر، ترکیه وواتیکان

سیدرضا صالحی‌امیری، وزیر میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی؛ با توجه به مذاکرات با مقامات مصر، ترکیه و واتیکان فصل نوینی در روابط گردشگری ایران آغاز شده است. دولت با تصویب ۵این‌نامه راهبردی، مسیر توسعه زیرساخت‌های گردشگری کشور را برای سرمایه‌گذاران هموار کرده است.

نبی‌الله مرادی،
معاون محیط طبیعی فارس؛

فقط ۶تالاب وارد فاز نهایی شده‌اند. این ۶تالاب از نظر وسعت بیش از ۹۰درصد تالاب‌های استان را تحت‌پوشش قرار می‌دهند. بقیه تالاب‌ها به لحاظ وسعت کوچک هستند. تالاب‌های کوچک‌تر نظیر برم‌شور، کم‌جان، پاقلات و هیرم هم هستند، اما به‌دلیل وسعت کم در اولویت‌های بعدی قرار دارند

کم‌بارشی طبیعتاروی
وضعیت تالاب‌ها نیز تأثیر گذاشته است. هرجا چشمه دائمی وجود دارد اندکی آب در تالاب دیده می‌شود، اما در مجموع بیشتر آنها خشک هستند. مهارلو بیشتر از همه تالاب‌ها و حدود ۳۰درصد آب دارد. کمتر از همه نیز کافتَر، پریشان و بختگان هستند.

سازمان منابع طبیعی با حجم وسیعی از اراضی ملی درگیر و طبیعی است که نتواند همه عرصه‌ها را به‌طور کامل رصد کند، اما اراضی تالابی محدودند و یگان حفاظت محیط‌زیست با نیروهای مستقر شبانه‌روزی، می‌تواند مراقبت مؤثری انجام دهد

تالاب بختگان **۸۵،۰۰۰ هکتار**

تالاب طشک **۴۱،۰۰۰ هکتار**

هفت‌برم **۲۰ هکتار**

سایر تالاب‌ها **۱۰ درصد**

ارژن **۲،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**

مهارلو **۲۴،۰۰۰ هکتار**

پریشان **۴۳،۰۰۰ هکتار**